

HØRINGSNOTAT

over

Enhed
Forvaltningsjura

Sagsbehandler
Henrik Villum
Jensen

Koordineret med

Sagsnr.
2017 - 2912

Doknr.
495825

Dato
15-11-2017

Forslag til lov om ændring af lov om kommunernes styrelse og regionsloven (Beskyttelse af kommunalbestyrelses- og regionsrådsmedlemmers behandling af oplysninger som led i hvervet)

1. Hørte myndigheder og organisationer

Et udkast til lovforslag i perioden fra den 5. oktober 2017 til den 2. november 2017 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatrådet, Ankestyrelsen, Danske Regioner, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Digitaliseringsstyrelsen, Domstolsstyrelsen, Institut for Menneskerettigheder, KL, Vestre Landsret og Østre Landsret.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har modtaget svar fra:

Ankestyrelsen, Danske Regioner, Datatilsynet, Institut for Menneskerettigheder, KL, Vestre Landsret og Østre Landsret.

Nedenfor er gengivet de væsentligste punkter i de modtagne høringssvar.

Der er ud over de punkter, som omtales i det følgende, på baggrund af ministeriets egen kvalitetssikring af lovforslaget indarbejdet mere tekniske, herunder lovtekniske, ændringer i lovforslaget inden fremsættelsen.

2. Høringssvarene

Ankestyrelsen og **Danske Regioner** har ingen bemærkninger til lovforslaget.

Vestre Landsret og **Østre Landsret** har meddelt, at landsretterne ikke ønsker at udtale sig om lovforslaget.

KL har taget forbehold for, at den politiske stillingtagen til udkastet til lovforslag i KLS bestyrelse som følge af det forestående kommunal- og regionalvalg først kan finde sted den 21. december 2017.

Datatilsynet har afgivet deres høringssvar på baggrund af et revideret udkast til lovforslag, som blev udarbejdet på grundlag af et møde om høringsudkastet mellem tilsynet og ministeriet.

2.1. Præcisering af undtagelsens anvendelsesområde i lovteksten

Datatilsynet finder det hensigtsmæssigt, at det tydeliggøres i ordlyden af den foreslåede bestemmelse, om bestemmelsen alene omfatter behandling af personoplysning-

ger, som finder sted, når medlemmet anvender kommunikationstjenester, som medlemmet har fået stillet til rådighed af kommunen eller regionen.

Økonomi- og Indenrigsministeriets bemærkninger:

Den foreslåede undtagelse fra persondatalovens område finder anvendelse i forhold til behandling af oplysninger, der foretages som led i varetagelsen af et kommunalbestyrelses- eller regionsrådsmedlems hverv, når medlemmet anvender en kommunikationstjeneste, som medlemmet har fået stillet til rådighed af kommunen henholdsvis af regionen.

Disse forhold er blevet præciseret og fremhævet i lovforslagets bemærkninger.

Af hensyn til at sikre en ensartet tilgang i udformningen af de særlige regler i forhold til kommunalbestyrelsesmedlemmers og regionsrådsmedlemmers politiske hverv, som er indeholdt i dette lovforslag, og reglerne i forhold til folketingsmedlemmers politiske hverv i det fremsatte udkast til databeskyttelseslov (Folketingstidende 2017-18, A, L 68), finder ministeriet det ikke hensigtsmæssigt at ændre lovteksten.

Undtagelsens anvendelsesområde er præciseret og fremhævet i bemærkningerne.

2.2. Forskellen mellem medlemmer af Folketinget, regionsråd og kommunalbestyrelser

Datatilsynet har noteret sig, at Økonomi- og Indenrigsministeriet i bemærkningerne i den reviderede udgave, som Datatilsynet modtog, efter at lovforslaget blev sendt i høring, har omtalt den forskel, der er i omfanget og karakteren af behandlingen af personoplysninger henholdsvis som folketingsmedlem, regionsrådsmedlem og kommunalbestyrelsesmedlem.

Datatilsynet finder stadig anledning til at fremhæve, at et kommunalbestyrelsesmedlem efter tilsynets opfattelse i forbindelse med sit hverv som kommunalbestyrelsesmedlem vil komme i besiddelse af flere oplysninger, der kan henføres til konkrete personer, herunder også følsomme oplysninger, end folketingsmedlemmer.

Økonomi- og Indenrigsministeriets bemærkninger:

Ministeriet er enig i, at det må antages, at kommunalbestyrelses- og regionsrådsmedlemmer som led i varetagelsen af deres hverv vil modtage flere oplysninger om enkeltpersoner end folketingsmedlemmer.

Som det fremgår af bemærkningerne, finder ministeriet dog, at denne forskel ikke i sig selv kan medføre, at kommunalbestyrelses- og regionsrådsmedlemmer ikke – som folketingsmedlemmer efter det fremsatte forslag til databeskyttelseslov – gives særlige rammer i forhold til behandlingen af oplysninger som led i deres politiske hverv.

Formålet med den foreslåede undtagelse er således at beskytte kommunalbestyrelses- og regionsrådsmedlemmers kommunikation som led i varetagelsen af deres politiske hverv, når medlemmet anvender en kommunikationstjeneste, som medlemmet har fået stillet til rådighed af kommunen henholdsvis af regionen.

I de tilfælde, hvor oplysningerne også er tilgået den kommunale eller regionale forvaltning, vil den kommunens eller regionens behandling af disse oplysninger fortsat være omfattet af persondataloven. Den registrerede vil f.eks. kunne anvende sin indsigt til at få meddelelse om, hvorvidt der behandles oplysninger om vedkommende i kommunen eller regionen, ved at gøre denne ret gældende over for kommunen eller regionen. Tilsvarende vil gøre sig gældende i forhold til oplysningspligten over for den registrerede, jf. persondatalovens §§ 28 og 29.

Disse overvejelser er blevet præciseret i lovforslagets bemærkninger.

Datatilsynets bemærkning har givet anledning til præciseringer i lovforslagets bemærkninger.

2.3. Konsekvenserne af at undtage området fra persondatalovens område

Datatilsynet har anført, at det ikke umiddelbart står Datatilsynet klart, hvilken konsekvens det medfører helt at undtage området fra persondatalovens anvendelsesområde. Tilsynet fremhæver i den forbindelse, at persondataloven er en beskyttelseslov. Hvis et område undtages fra persondatalovens anvendelsesområde, har dette område således ikke længere den beskyttelse, som persondataloven giver.

Økonomi- og Indenrigsministeriets bemærkninger:

Den foreslåede undtagelse fra persondatalovens område finder som nævnt i afsnit 2.1. anvendelse i forhold til behandling af oplysninger, der foretages som led i varetagelsen af et kommunalbestyrelses- eller regionsrådsmedlems hverv, når medlemmet anvender en kommunikationstjeneste, som medlemmet har fået stillet til rådighed af kommunen henholdsvis af regionen.

Et kommunalbestyrelses- eller regionsrådsmedlems behandling af personoplysninger vil dermed – i det omfang det sker som led i medlemmets hverv som kommunalbestyrelses- eller regionsrådsmedlem via en kommunikationstjeneste, som medlemmet har fået stillet til rådighed af kommunen henholdsvis af regionen - kunne ske, uanset om der er hjemmel i persondataloven til den pågældende behandling.

Det indebærer bl.a., at persondatalovens regler om behandling og videregivelse af oplysninger, jf. persondatalovens kapitel 4, ikke finder anvendelse for så vidt angår disse oplysninger, at der ikke vil være oplysningspligt over for den registrerede, jf. persondatalovens kapitel 8, at der ikke vil være indsigtsret for en registreret, jf. persondatalovens kapitel 9, at reglerne om behandlingssikkerhed, jf. persondatalovens kapitel 11, ikke vil finde anvendelse i forhold til disse oplysninger samt at behandlingen ikke vil være undergivet Datatilsynets tilsyn efter loven, jf. persondatalovens kapitel 16.

I de tilfælde, hvor oplysningerne også er tilgået den kommunale eller regionale forvaltning, vil den kommunens eller regionens behandling af disse oplysninger fortsat være omfattet af persondataloven. Den registrerede vil f.eks. kunne anvende sin indsigtsret til at få meddelelse om, hvorvidt der behandles oplysninger om vedkommende i kommunen eller regionen, ved at gøre denne ret gældende over for kommunen eller regionen. Tilsvarende vil gøre sig gældende i forhold til oplysningspligten over for den registrerede, jf. persondatalovens §§ 28 og 29.

I forhold til Datatilsynets omtale af persondataloven som en beskyttelseslov, og at behandling af personoplysninger som udgangspunkt er forbudt, medmindre der er hjemmel i loven til den pågældende behandling, skal ministeriet bemærke, at ministeriet forstår dette således, at det er tilfældet, hvis der er tale om oplysninger, der er omfattet af persondataloven.

Idet det med lovforslaget foreslås at undtage visse nærmere angive oplysninger fra persondatalovens anvendelsesområde, vil der således ikke være forbud mod at behandle disse oplysninger som følge af persondataloven. Behandlingen vil dog fortsat være omfattet af reglerne om tavshedspligt i forvaltningsloven og straffeloven.

Disse forhold er blevet udfoldet i lovforslagets bemærkninger.

Betydningen af, at persondataloven ikke finder anvendelse i forhold til behandling af oplysninger, der foretages som led i varetagelsen af et kommunalbestyrelsesmedlems

hverv, når medlemmet anvender en kommunikationstjeneste, som medlemmet har fået stillet til rådighed af kommunen, er udfoldet i bemærkningerne.

2.4. Eventuel fastsættelse af de foreslåede regler i det fremsatte forslag til databeskyttelseslov

Institut for Menneskerettigheder anbefaler af hensyn til overskueligheden, at den særlige beskyttelse mod behandling af personoplysninger, der foretages som led i varetagelsen af et kommunalbestyrelses- eller regionsrådsmedlems hverv, indsættes i forslaget til databeskyttelseslov, der er fremsat af justitsministeren den 25. oktober 2017 (Folketingstidende 2017-18, A, L 68). Institutet peger i den forbindelse på, at det fremsatte forslag til databeskyttelseslov indeholder en lignende beskyttelse i forhold til det parlamentariske arbejde i Folketinget.

Økonomi- og Indenrigsministeriets bemærkninger:

Lov om kommunernes styrelse og regionsloven omhandler bl.a. kommunalbestyrelses- og regionsrådsmedlemmers pligter og rettigheder, herunder særlige rettigheder for mindretal i kommunalbestyrelser og regionsråd.

Hensynet til at have et samlet overblik over de særlige regler for kommunalbestyrelses- og regionsrådsmedlemmer taler derfor efter Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse for, at den særlige beskyttelse mod behandling af personoplysninger, der foretages som led i varetagelsen af et kommunalbestyrelses- eller regionsrådsmedlems hverv, indsættes i lov om kommunernes styrelse og regionsloven.

Den særlige beskyttelse af behandlingen af oplysninger, der foretages som led i varetagelsen af kommunalbestyrelses- og regionsrådsmedlemmers hverv, foreslås derfor fastsat i lov om kommunernes styrelse henholdsvis regionsloven.

Institut for Menneskerettigheders bemærkning giver ikke anledning til ændringer.

2.5. En kommunes mulighed for at tilgå et kommunalbestyrelsesmedlems kommunale mailkonto ved medlemmets sygdom

KL har omtalt, at det i praksis forekommer, at en borger skriver direkte til et kommunalbestyrelsesmedlem vedrørende en sag, som kommunen behandler eller vil skulle behandle. KL rejser i den forbindelse, om kommunen har adgang til kommunalbestyrelsesmedlemmets kommunale mailkonto, hvis medlemmet som følge af sygefravær ikke vender tilbage til borgeren, som klager til kommunen herover. Det bør efter KLS opfattelse beskrives, hvordan kommunen i så tilfælde kan leve op til sit myndighedsansvar.

Økonomi- og Indenrigsministeriets bemærkninger:

En kommune vil ikke efter lovforslaget have adgang til at tilgå et kommunalbestyrelsesmedlems mailkonto i et tilfælde, hvor en borger klager over medlemmets manglende opfølgning på henvendelser.

Det gælder generelt og vil også gælde i tilfælde, hvor kommunikationen med borgeren omhandler en konkret sag, som behandles eller vil blive behandlet af kommunen, herunder eventuelt af kommunalbestyrelsen eller et stående udvalg. Det vil dog kunne ske, hvis det pågældende kommunalbestyrelsesmedlem giver kommunen samtykke til at tilgå kommunikationen.

Ministeriet skal hertil bemærke, at det efter ministeriets opfattelse hverken er hensigtsmæssigt eller ønskeligt - heller ikke for den pågældende kommune, som har ansvaret for sagsbehandlingen af sagen, herunder oplysningen af sagen - at et kommunalbestyrelsesmedlem som led i varetagelsen af dette hverv, også varetager opgaver,

der kan sidestilles med sagsbehandlingsopgaver i sager, der behandles eller kan behandles af kommunen, herunder i kommunalbestyrelsen eller et stående udvalg.

Et kommunalbestyrelsesmedlem kan ikke generelt eller i et sådant tilfælde repræsentere kommunen som myndighed, herunder afgørelsesmyndighed i konkrete sager.

I det omfang der måtte tilgå et kommunalbestyrelsesmedlem oplysninger om en sag, som borgeren eller andre med sin henvendelse til medlemmet må anses for at ville ønske inddraget i kommunens behandling af sagen, kan medlemmet således videre-sende disse til kommunen samt informere borgeren herom med det samme. En kommune kan videre på kommunens hjemmeside vejlede om, herunder navnlig den del heraf, hvor kommunalbestyrelsesmedlemmers kommunale mailkonto forefindes, at en henvendelse til et kommunalbestyrelsesmedlem ikke er lig med en henvendelse til kommunen som myndighed.

Særligt for så vidt angår henvendelser til borgmesteren skal ministeriet bemærke, at der som følge af borgmesterens rolle som øverste daglige leder af kommunens administration, og ansvar for fordelingen af sagerne og sagernes ekspedition, jf. § 31, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse, kan være andre forventninger til, at en henvendelse til borgmesteren sker som følge af et ønske om at kontakte kommunen og ikke en kommunalpolitiker. Henvendelser, der er modtaget som led i borgmesterens varetagelse af sin rolle som øverste daglige leder af kommunens administration, vil ikke være omfattet af den foreslåede undtagelse. Dette sidste forhold er præciseret i lovforslagets bemærkninger.

KLs bemærkninger har i øvrigt for så vidt angår henvendelser til borgmesteren givet anledning til ændringer i lovforslagets bemærkninger.